

**Pelastustoimen
ja Hätäkeskuslaitoksen
toiminta- ja taloussuunnitelma
vuosille 2009-2013**
Helmikuu 2009

Sisäinen turvallisuus

SISÄASIAINMINISTERIÖN JULKAISUJA 3/2009

Tekijät (toimielimestä, toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Neuvotteleva virkamies Henri Helo	Julkaisun laji					
	Toimeksiantaja Sisäasiainministeriö					
	Toimielimen asettamispäivä					
Julkaisun nimi Pelastustoimen ja Häätakeskuslaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2009-2013						
Julkaisun osat						
Tiivistelmä Pelastustoimen strategia 2015 julkaistiin 5.3.2007. Pelastustoimen ja Häätakeskuslaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelman tavoitteena on konkretisoida pelastustoimen strategiassa esitettyjä linjauksia. Julkaisu sisältää toimintaympäristön analyysin, pelastustoimen ja Häätakeskuslaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman. Pelastustoimen ja Häätakeskuslaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelman rakenne perustuu sisäasiainministeriön hallinnonalan toiminta- ja taloussuunnitelmaan 2010-2013 sekä tuloussuunnitelmaan 2009. Sisäasiainministeriön hallinnonalan kaikkien toimialojen yhteisiksi painopisteiksi on määritetty: <ol style="list-style-type: none"> 1. Keskitytään onnettomuuksia ja rikoksia ennaltaehkäisevien toimenpiteiden varmistamiseen ja edelleen kehittämiseen. Erityisinä painopisteinä ovat mm. järjestäytyneen rikollisuuden leviämisen ja syrjäytymisen estäminen, kotoutumisen tukeminen sekä asumisen turvallisuuden edistäminen. 2. Varmistetaan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden toteutuminen huolehtimalla operatiivisesta toimintavalmiudesta ja -kyvystä. 3. Toteutetaan kokonaisvaltaista, johdonmukaista ja aktiivista maahanmuuttopolitiikkaa muun muassa edistämällä yhteistyöllä maahanmuuttajien ja suomalaisen yhteiskunnan kaksisuuntaista, hyvää kotoutumista. 4. Varmistetaan perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen hallinnonalan toiminnassa sekä edistetään hyvien etnisten suhteiden, syrjimättömyyden, yhdenvertaisuuden sekä rasismien ehkäisyn toteutumista. 5. Lisätään valmiuksia laajentuvalla siviilikriisinhallinnalle ja kansainväliselle toiminnalle. Turvallisuuden lisäksi painopisteinä ovat demokratia, tasa-arvo ja hyvä hallinto. 6. Uudistetaan ja yhtenäistetään hallitusti hallinnolliset menettelytavat ja toimintakulttuurit. Pelastustoimen ja Häätakeskuslaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelmassa on linjattu painopisteiden 1-3 ja 4-6 toteuttamista. Toiminta- ja taloussuunnitelma sisältää tulosalueittain esitetyt tavoitteet vuodelle 2009 ja vuosille 2010-2013.						
Avainsanat (asiasanat) pelastustoimi, häätakeskuslaitos, toiminta- ja taloussuunnitelma						
Muut tiedot Sähköisen julkaisun ISBN 978-952-491-407-9 (PDF), osoite www.intermin.fi/julkaisut						
Sarjan nimi ja numero Sisäasiainministeriön julkaisut 3/2009		ISSN 1236-2840	ISBN 978-952-491-406-2			
Kokonaissivumäärä 45	Kieli suomi	Hinta 10,00 € + alv	Luottamuksellisuus julkinen			
Jakaja Sisäasiainministeriö		Kustantaja/julkaisija Sisäasiainministeriö				

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare) Konsultativ tjänsteman Henri Helo	Typ av publikation		
	Uppdragsgivare Inrikesministeriet		
	Datum för tillsättandet av organet		
Publikation (även den finska titeln) Räddningsväsendets och Nödcentralsverkets verksamhets- och ekonomiplan för åren 2009-2013 Pelastustoimen ja Häätäkeskuslaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2009-2013 Publikationens delar			
Referat <p>Räddningsväsendets strategi publicerades den 5 mars 2007. Syftet med räddningsväsendets och Nödcentralsverkets verksamhets- och ekonomiplan är att konkretisera riktlinjerna i räddningsväsendets strategi. Publikationerna innehåller en analys av verksamhetsmiljön, räddningsväsendets och Nödcentralsverkets verksamhets- och ekonomiplan och åtgärdsprogram.</p> <p>Strukturen på räddningsväsendets och Nödcentralsverkets verksamhets- och ekonomiplan grundar sig på verksamhets- och ekonomiplanen 2010–2013 samt resultatplanen 2009 för inrikesministeriets förvaltningsområde. Följande gemensamma tyngdpunkter har fastställts för samtliga branscher inom inrikesministeriets förvaltningsområde:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fokus på säkerställande och vidareutveckling av olycks- och brottsförebyggande åtgärder. De särskilda tyngdpunkterna omfattar bland annat hindrande av spridningen av organiserad brottslighet och diskriminering, stöd för integreringen och främjande av boendetryggheten. 2. Säkerställande av att den allmänna ordningen och säkerheten upprätthålls genom att sörja för den operativa insatsberedskapen och -förmågan. 3. Verkställande av en övergripande, konsekvent och aktiv invandrapolitik bland annat genom att med stöd av samarbete främja en dubbelriktad, god integrering för invandrarna och det finländska samhället. 4. Säkerställande av att de grundläggande rättigheterna och människorättigheterna förverkligas inom förvaltningsområdets verksamhet samt främjande av goda etniska relationer, antidiskriminering, jämlikhet samt förebyggande av rasism. 5. Ökad beredskap för utvidgad civilkrishantering och internationell verksamhet. Förutom säkerhet utgör även demokrati, jämlikhet och god förvaltning tyngdpunkter. 6. Reform och förenhetligande av de administrativa förfaringssätten och verksamhetskulturerna på ett kontrollerat sätt. <p>I räddningsväsendets och Nödcentralsverkets verksamhets- och ekonomiplan har förverkligandet av tyngdpunkterna 1–3 och 4–6 utstakats. Verksamhets- och ekonomiplanen innehåller de föreslagna målen för år 2009 och åren 2010–2013 för varje resultatområde.</p>			
Nyckelord Räddningsväsendet, nödcentralsverket, verksamhets- och ekonomiplan			
Övriga uppgifter Elektronisk version, ISBN 978-952-491-407-9 (PDF), www.intermin.fi/publikationer			
Seriens namn och nummer Inrikesministeriets publikation 3/2009		ISSN 1236-2840	ISBN 978-952-491-406-2
Sidoantal 45	Språk finska	Pris 10,00 € + moms	Sekretessgrad offentlig
Distribution Inrikesministeriet		Förläggare/utgivare Inrikesministeriet	

Pelastustoimessa merkittäviä kehittämishankkeita

Pelastustoimen strategia 2015:n keskeinen tavoite on tarjota yhteinen perusta koko toimialan pitkäjänteiselle suunnittelulle ja kehittämiselle. Strategian taustalla ovat sisäisen turvallisuuden ohjelma, yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategia ja muut valtiojohdon päätökset sekä analyysit ja arviot toimintaympäristön muutoksista ja pelastustoimen tilasta. Nämä kaikki asettavat pelastustoimelle mittavia haasteita, joista voidaan selviytyä vain koko toimialan yhteisin ponnisteluin.

Pelastustoimen suunnittelukauden painopisteenä on pelastuslaitosten toiminta- ja palveluvyyn kehittäminen sekä osaavan henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden varmistaminen. Tavoitteena on, että pelastushenkilöstölle on urakehitysvaihtoehtoja ja koulutusjärjestelmä tukee monipuolisesti pelastustoimen osaamista. Valmiuden kehittäminen suuronnettomuuksien ja poikkeusolojen varalta on myös painopisteenä. Lisäksi tavoitteena on pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoiminnan vakiinnuttaminen. Taloustilanteen kiristymisen tulee näkymään myös julkisella sektorilla. Myös pelastustoimen on osaltaan tehtävä parhaansa tuottavuuden ja taloudellisuuden edistämiseksi omassa organisaatiossaan ja toiminnassaan.

Pelastuslakia ollaan parhaillaan uudistamassa. Lain muutostarpeista on tehty laaja ja kattava selvitys, jonka yhteydessä on saatu lausuntoja koko pelastustoimen kentältä samoin kuin yksityisiltä ihmisiltä. Lakiuudistuksen pääpaino on ennaltaehkäisykehittämisessä sekä varautumiseen ja väestönsuojien rakentamiseen liittyvien säännösten tarkistamisessa nykyisten tarpeiden mukaisiksi. Lisäksi arvioidaan, olisiko pelastustoimen uudesta aluejärjestelmästä jo tullut sellaisia kokemuksia, jotka edellyttäisivät muutosten tekemistä pelastuslakiin.

Valtion aluehallinnon uudistus on merkittävä myös pelastustoimen kannalta. Kaikkiin kuuteen uuteen aluehallintovirastoon on tulossa pelastustoimen ja varautumisen vastuualue.

Suunnittelukauden alussa vahvistetaan Hätäkeskuslaitoksen strategia, johon pohjautuen tehdään ratkaisut laitoksen rakenteen kehittämiseksi.

Kaikki suuret tavoitteet edellyttävät toteutuakseen monien tahojen yhteistyötä ja samansuuntaisia toimenpiteitä. Toimenpiteet täsmentyvät pelastustoimen virastojen, laitosten ja järjestöjen yksityiskohtaisemmassa toiminnan ja talouden suunnittelussa. Olennaista on, että suunnitelmat eivät jää pelkäksi paperiksi vaan johtavat todelliseen toimintaan ja tuloksiin. Avainasemassa ovat ensilinjan palvelujen tuottajat, pelastuslaitokset ja niiden henkilöstö sekä laitosten kanssa sopimuksen tehneet sopimuspalkokunnat. Häätakeskukset avun antamisen ketjun ensimmäisenä lenkinä kantavat suurta vastuuta kansalaisten ja apua antavien viranomaisten palvelijoina. Pelastustoimen alalla vapaaehtoisella järjestötoiminnalla on moniin muihin aloihin verrattuna poikkeuksellisen keskeinen asema palvelujen tuottajana ja viranomaisten tukijana.

Helsingissä, 20. helmikuuta 2009

Pelastusylijohtaja

Pentti Partanen

Sisällys

1 Toimintaympäristö ja sen asettamat haasteet	9
2 Pelastustoimen toiminta-ajatus ja visio	12
3 Keskeiset linjaukset painopisteittäin	13
3.1 Sisäasiainministeriön hallinnonalan yhteiset painopisteet	13
3.2 Pelastustoimen keskeiset linjaukset yhteisten painopisteiden toteuttamiseksi	13
4 Lainsäädäntöhankkeet	15
5 Pelastustoimi - yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet.....	16
6 Pelastustoimi - toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	17
6.1 Onnettomuuksien ehkäisy	17
6.2 Pelastustoiminta ja varautuminen	19
6.3 Pelastustoimen tukipalvelut	22
6.4 Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot	24
7 Pelastustoimi - henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	25
7.1 Alueellinen pelastustoimi.....	25
7.2 Pelastusopisto.....	25
8 Häätokeskuslaitos	26
8.1 Keskeiset linjaukset yhteisten painopisteiden toteuttamiseksi häätokeskustoiminnassa	26
8.2 Häätokeskuslaitos - yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet.....	26
8.3 Häätokeskuslaitos - toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	27
8.4 Häätokeskuslaitos - henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	30
LIITE	
Pelastustoimen toimintasuunnitelman toimeenpano 2009.....	31

1 Toimintaympäristö ja sen asettamat haasteet

Globalisaatio, kansainvälisyys ja Euroopan unioni

Globalisaation seurauksena Suomen ulkoiset turvallisuushuimat liittyvät kiinteästi kansainväliseen kehitykseen. Turvallisuuteen kohdistuvat uudet huimat heijastuvat sekä ulkoiseen että sisäiseen turvallisuuteen. Maantieteellisen etäisyyden merkitys on vähentynyt ja huimien vaikutukset välittyvät nopeasti laajalle alueelle.

Syksyllä 2008 kärjistyneen globaalin finanssikriisin seurauksena etenkin Eurooppa ja Yhdysvallat ovat ajautumassa taantumahan, jonka syvyyttä ja kestoa on vaikea arvioida. Syvän lamankaan mahdollisuutta ei voida sulkea pois.

Euroopan unionin merkitys siviilikriisinhallinnassa ja kansainvälisessä pelastustoiminnassa kasvaa. Unionin päätökset ja valmiusjärjestelyt asettavat vaatimuksia myös Suomen pelastustoimelle.

Ilmastossa tapahtuvat muutokset lisäävät äärimmäisten sääilmiöiden ja niistä aiheutuvien luonnononnettomuuksien riskiä. On varauduttava suuriin kansainvälistä apua edellyttäviin luonnon- ja muihin onnettomuuksiin. Näiden määrän kasvu saattaa lisätä myös kansainvälisiä pelastustoimen tehtäviä sekä pelastustoimelle asetettavia toimintakykyvaatimuksia.

Globaali turvallisuuspoliittinen tilanne jatkunee epävakaana. Vaikka Suomeen ei lähitulevaisuudessa kohdistune sotilaallista uhkaa, on varauduttava siihen, että tilanne voi pidemmällä aikavälillä muuttua. Osana Suomen puolustusjärjestelyjä on varauduttava myös väestön suojaamiseen ja muihin sisäasiainministeriön hallinnonalan poikkeusolojen tehtäviin.

Teknologian kehitys

Teknologian kehitys ja sen tehokas hyödyntäminen on yksi keskeinen mahdollisuus lisätä toiminnan tehokkuutta ja tuottavuutta. Teknologiaa hyödyntämällä voidaan lisätä turvallisuutta. Esimerkiksi sähköiset varoitussjärjestelmät sekä automaattiset valvonta- ja hälytysjärjestelmät ja sammutuslaitteistot parantavat mahdollisuuksia onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseen ja niiden vaikutusten rajoittamiseen. Kehittyvää teknologiaa voidaan hyödyntää myös pelastustoiminnassa.

Yhteiskunnan lisääntyvä riippuvuus laajoista ja monimutkaisista tieto- ja muista teknisistä järjestelmistä lisää kuitenkin myös haavoittuvuutta. Tietojärjestelmiä ja esimerkiksi energianjakelua koskevat vakavat häiriöt voivat vaarantaa yhteiskunnan toimivuutta ja väestön turvallisuutta. Euroopan unioni on 8.12.2008 antanut direktiivin elintärkeän infrastruktuurin määrittämisestä ja suojaamisen tarpeen arvioinnista.

Automaattisiin järjestelmiin sisältyy myös epäluotettavuustekijöitä. Esimerkiksi paloilmoitinlaitteistojen erheelliset ilmoitukset aiheuttavat viranomaisille turhaa työtä ja murentavat järjestelmien uskottavuutta.

Yhteiskunnallinen ja taloudellinen kehitys

Väestön ikärakenne muuttuu nopeasti eliniän pidentyessä ja ikäluokkien pienentyessä. Yli 64-vuotiaita on väestöennusteiden mukaan v. 2015 jo 1,1 miljoonaa eli 21 % väestöstä. Ennalta estävän toiminnan merkitys kasvaa edelleen. Toiminnan tehostaminen edellyttää viranomaisten välistä tiivistä yhteistyötä ja matalia raja-aitoja organisaatioiden välillä. Väestön ikääntyminen ja yksinasuvien vanhusten määrän lisääntyminen lisäävät tulipalojen ja muiden onnettomuuksien riskiä.

Väestön keskittyminen kasvukeskuksiin asettaa haasteita turvallisuuspalvelujen ylläpitämiselle. Samanaikaisesti tulee vastata kasvukeskusten lisääntyvään turvallisuuspalvelujen kysyntään ja turvata harvaan asutuksi jäävien alueiden palvelut. Haasteeseen vastaaminen edellyttää laajempaa yhteistyötä ja uusia toimintamalleja yli organisaatioiden rajojen.

Väestön ikääntyminen vaikuttaa myös vapaaehtoisten palokuntien ja vapaaehtoisen pelastuspalvelun toimintaan. Tällä hetkellä palokuntatoiminta kattaa koko Suomen. Vapaaehtoisen toiminnan järjestäminen vaikeutuu tulevaisuudessa, mikäli maaseudulla ei enää asu riittävästi nuoria ihmisiä. Myös työelämän lisääntyvät vaatimukset ja muut vapaa-ajan harrastusmahdollisuudet voivat vähentää osallistumista vapaaehtoiseen palokuntatoimintaan.

Globaali talouden taantuma vaikuttaa lähivuosina myös pelastustoimeen. Jatkuessaan ja syvetessään taantuma voi johtaa erilaisiin säästötoimiin ja kiristyvään kilpailuun voimavaroista. Toisaalta suunnitellut elvytystoimet, kuten julkisten rakennushankkeiden aikaistaminen tai lisääminen, voivat edistää myös pelastustoimen hankkeita.

Pidemmällä aikavälillä erityisesti väestön ikääntyminen vaikuttaa julkisten menojen lisääntyvään kohdentumiseen sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluihin.

Aluehallinto uudistuu suunnittelukauden alussa. Myös kuntarakenne kehittyy suunnittelukaudella tavoitteena entistä suuremmat ja palvelukykyisemmät kunnat.

Valtiojohto on asettanut pelastustointa koskevia tavoitteita muun muassa valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa, yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategiassa sekä sisäisen turvallisuuden ohjelmassa. Tulipalojen ja muiden onnettomuuksien määrät eivät ole vielä vähentyneet tavoitteiden mukaisesti. Haasteena on ennalta ehkäisevän toiminnan tehostaminen ja sen vaikuttavuuden parantaminen.

Yleinen mielipide ja kansalaisvaikuttaminen

Viranomaisten työn onnistumisen perusedellytys on ihmisten luottamus. Mielipidetutkimusten mukaan suomalaiset luottavat turvallisuusviranomaisiin. Korkeinta luottamus on pelastusviranomaisiin, joihin luottaa noin 94 % väestöstä. Haaste on säilyttää tämä luottamus myös jatkossa, kun yhteiskunnan yleiset vaatimukset toiminnan tehostamisesta ja rationalisoinnista ulottuvat myös turvallisuusviranomaisiin.

Tiedotusvälineet uutisoivat yhä enemmän ja aiempaa dramaattisemmin onnettomuuksista ja uhkista. Tämä lisää ihmisten turvattomuuden tunnetta. Toinen merkittävä tekijä on tiedonvälityksen nopeutuminen mm. internetin välityksellä.

Turvallisuusviranomaiset voivat myös hyödyntää uusia tiedotuskanavia levittäessään tietoa riskeistä ja niiden hallinnasta. Tämän mahdollisuuden hyödyntäminen on tärkeää jatkossa korostettaessa ihmisten omaa vastuuta turvallisuusasioissa. Järkevää vastuunottoa tukevat koulutus, kansalaiskasvatus ja turvallisuusvalistus, joissa kaikissa voidaan hyödyntää uusia viestintäkanavia.

Tiedotusvälineiden roolin kasvu ja merkitys lisää viranomaisten tiedottamiseen kohdistuvia vaatimuksia. Yleensäkin turvallisuusviranomaisten palveluihin kohdistuvat vaatimukset kasvavat. Ihmiset haluavat yhä henkilökohtaisempaa palvelua.

Ihmisten lisääntyvät odotukset ja vaatimukset näkyvät myös madaltuneena kynnysenä hakea apua ja neuvoja viranomaisilta. Esimerkiksi merkittävä osa hätänumeroon 112 tulevista puheluista on muita kuin varsinaisia hätä-

puheluita. Haasteena on saada tällaiset kiireettömät puhelut ohjautumaan siten, että ne eivät sitoisi hätäkeskusten voimavaroja ja vaikeuttaisi varsinaisten hätäpuhelujen käsittelyä.

Poliittisen valmistelun ja päätöksenteon rytmi on aiempaa kiivaampi. Suomesta maantieteellisesti kaukanakin tapahtuvat asiat ja ilmiöt saattavat nopeasti vaikuttaa Suomen poliittiseen päätöksentekoon ja muuttaa sitä kautta viranomaisten toimintaa. Tämä vaatii myös pelastustoimelta aiempaa suurempaa joustavuutta ja kykyä reagoida nopeasti muutoksiin. Vaarana on, muun muassa se, että uudentyyppiset uhkat voivat saada merkitykseensä nähden liiallistakin huomiota ja johtaa voimavarojen kohdentamiseen virheellisesti.

2 Pelastustoimen toiminta-ajatus ja visio

Pelastustoimen visiona on, että vuonna 2010 Suomessa on hyvä turvallisuuskulttuuri ja Euroopan tehokkain pelastustoimi. Tämä tarkoittaa turvallista yhteiskuntaa, jossa:

- onnettomuuksia estetään tehokkaasti ennakolta,
- motivoitunutta ja osaavaa henkilöstöä,
- uhkiin mitoitettuja, asiakaslähtöisiä ja taloudellisesti tuotettuja palveluja sekä
- hyvää kumppanuusverkostoa.

Pelastustoimen toiminta-ajatuksena on vastata pelastustoimen palvelukyvyistä tavoitteena:

- hyvä turvallisuuskulttuuri,
- vähemmän onnettomuuksia,
- pienemmät vahingot,
- nopea ja tehokas apu onnettomuuksissa ja poikkeusoloissa sekä
- hyvä yhteistyö.

3 Keskeiset linjaukset painopisteittäin

3.1 Sisäasiainministeriön hallinnonalan yhteiset painopisteet

Pelastustoimen ja Häätäkeskuslaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelman rakenne perustuu sisäasiainministeriön hallinnonalan toiminta- ja taloussuunnitelmaan 2010-2013 sekä tulossuunnitelmaan 2009. Sisäasiainministeriön hallinnonalan kaikkien toimialojen yhteisiksi painopisteiksi on määritelty seuraavat:

- Keskitytään onnettomuuksia ja rikoksia ennaltaehkäisevien toimenpiteiden varmistamiseen ja edelleen kehittämiseen. Erityisinä painopisteinä ovat mm. järjestäytyneen rikollisuuden leviämisen ja syrjäytymisen estäminen, kotoutumisen tukeminen sekä asumisen turvallisuuden edistäminen.
- Varmistetaan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden toteutuminen huolehtimalla operatiivisesta toimintavalmiudesta ja -kyvystä.
- Toteutetaan kokonaisvaltaista, johdonmukaista ja aktiivista maahanmuuttopolitiikkaa muun muassa edistämällä yhteistyöllä maahanmuuttajien ja suomalaisen yhteiskunnan kaksisuuntaista, hyvää kotoutumista.
- Varmistetaan perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen hallinnonalan toiminnassa sekä edistetään hyvien etnisten suhteiden, syrjimättömyyden, yhdenvertaisuuden sekä rasismien ehkäisyn toteutumista.
- Lisätään valmiuksia laajentuvalle siviilikriisinhallinnalle ja kansainväliselle toiminnalle. Turvallisuuden lisäksi painopisteinä ovat demokratia, tasa-arvo ja hyvä hallinto.
- Uudistetaan ja yhtenäistetään hallitusti hallinnolliset menettelytavat ja toimintakulttuurit.

3.2 Pelastustoimen keskeiset linjaukset yhteisten painopisteiden toteuttamiseksi

1. Keskitytään onnettomuuksia ja rikoksia ennaltaehkäisevien toimenpiteiden varmistamiseen ja edelleen kehittämiseen. Erityisinä painopisteinä ovat mm. järjestäytyneen rikollisuuden leviämisen ja syrjäytymisen estäminen, kotoutumisen tukeminen sekä asumisen turvallisuuden edistäminen.

Pelastustoimi jatkaa onnettomuuksien ehkäisytöön ja erityisesti asumisen paloturvallisuuden tehostamista. Pelastustoimi toteuttaa yhteistyössä muiden vastuuviranomaisten kanssa asumisen paloturvallisuuden toimenpideohjelmaa (Sisäisen turvallisuuden ministeriryhmän päätös 15.12.2006). Vuoden 2009 aikana jatketaan osana pelastuslain uudistamista onnettomuuksien ehkäisyä koskevien muutostarpeiden säädösvalmistelutyötä. Uudistettu pelastuslaki on tarkoitus saattaa

voimaan vuoden 2011 alusta. Tavoitteena on kohdistaa pelastusviranomaisten turvallisuutta edistävät toimenpiteet paremmin riskikohteisiin. Myös riskikohteen omalla vastuulla olevan varautumisen merkitystä korostetaan. Pelastustoimi osallistuu paikallisten turvallisuussuunnitelmien tarkistamiseen yhteistyössä muiden vastuuviranomaisten kanssa siten, että vuoden 2009 alusta aloittavissa kuntien valtuustoissa voidaan tarkistaa ja hyväksyä paikalliset turvallisuussuunnitelmat.

2. Varmistetaan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden toteutuminen huolehtimalla operatiivisesta toimintavalmiudesta ja -kyvystä.

Pelastustoimen suunnittelukauden painopisteenä on pelastuslaitosten toiminta- ja palvelukyvyn kehittäminen sekä osaavan henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden varmistaminen. Vuonna 2007 käynnistetty hanke pelastushenkilöstön toiminta- ja palvelukyvyn turvaamiseksi jatkuu vuoden 2009 loppuun. Väestönsuojelujärjestelmää ja väestönsuojien rakentamista koskevien muutostarpeiden säädösvalmistelutyötä jatketaan osana pelastuslain uudistamista. Suunnittelukauden tavoitteena on, että pelastushenkilöstölle on urakehitysvaihtoehtoja ja koulutusjärjestelmä tukee monipuolisesti pelastustoimen osaamista.

Valmiuden kehittäminen suuronnettomuuksien ja poikkeusolojen varalta on myös painopisteenä suunnittelukaudella. Tavoitteena on valtioneuvoston periaatepäätöksen (23.11.2006) Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategiasta (YETTS) johdettujen linjausten mukaisesti väestön hälytysjärjestelmän kehittäminen ja ylläpitäminen siten, että väestöä on mahdollista varoittaa jonkin sähköisen viestimen avulla.

Lisäksi painopisteenä on pelastustoimea tukevan tutkimus- ja kehittämistoiminnan vakiinnuttaminen. Tavoitteena on luoda järjestelmällinen menettelytapa, jonka avulla huolehditaan pelastustointa koskevan kotimaisen ja kansainvälisen tutkimuksen sekä uusien toimintamenetelmien ja tekniikoiden hyödyntämisestä.

3. Varmistetaan perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen hallinnonalan toiminnassa sekä edistetään hyvien etnisten suhteiden, syrjimättömyyden, yhdenvertaisuuden sekä rasismien ehkäisyn toteutumista.

Sisäasiainministeriön yhdenvertaisuussuunnitelmassa on määritelty useita toimenpiteitä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Pelastusosasto edistää suunnittelukaudella sen vastuulle yhdenvertaisuussuunnitelmassa osoitettujen toimenpiteiden toteutumista.

4. Lisätään valmiuksia laajentuvalle siviilikriisinhallinnalle ja kansainväliselle toiminnalle. Turvallisuuden lisäksi painopisteinä ovat demokratia, tasa-arvo ja hyvä hallinto.

Suunnittelukauden tavoitteena on, että pelastustoimi kykenee antamaan apua YK:n ja EU:n määrittelemien vaatimusten mukaisesti Suomen kansainväliset sitoumukset täyttäen.

5. Uudistetaan ja yhtenäistetään hallitusti hallinnolliset menettelytavat ja toimintakulttuurit.

Pelastuslain uudistamistyössä huomioidaan suunnittelukauden aikana aluehallinnon uudistamishankkeen (ALKU), ministeriön rakennehankkeen ja valtion kriisi-johtamismallin kehittämishankkeen tuomat vaikutukset pelastustoimen toimialalle ja uudistetaan tarvittavilta osin menettelytapoja ja toimintakulttuuria.

Pelastustoimi on myös aktiivisesti mukana kyseisen painopisteen edistämisessä osallistumalla HALTIK:n ja PALKE:n uudistus- ja kehittämistyöhön.

4 Lainsäädäntöhankkeet

Lainsäädäntöhankkeet – vuosi 2009
1. Jatketaan pelastuslain uudistamista
2. Jatketaan hätäkeskuslain uudistamista

Toiminta- ja taloussuunnittelukauden lainsäädäntöhankkeet – nimi ja käynnistymisvuosi	2010	2011	2012	2013
1. Pelastuslain uudistaminen (käynnistynyt v. 2008)	X			
2. Pelastustoimen laitteista annetun lain uudistaminen	X			

Vuonna 2009 jatketaan pelastuslain uudistamiseen tähtäävää lainsäädäntöhanketta. Pelastuslain uudistamishankkeen säädösvalmistelu tehdään vuosina 2008-2009 ja hallituksen esitys lainsäädäntömuutoksiksi annetaan alkuvuodesta 2010. Lakimuutokset on tarkoitus saattaa voimaan 1.1.2011 lukien. Pelastuslain uudistaminen pohjautuu hallitusohjelmaan ja sen tavoitteena on erityisesti onnettomuuksien ehkäisyn ja asumisturvallisuuden parantaminen. Samalla arvioidaan nykyisten väestönsuojelumääräysten tarkoituksenmukaisuus.

Pelastustoimen uudistamishanke koskee neljää aihekokonaisuutta:

1. Onnettomuuksien ehkäisyä koskevat säännökset
2. Väestönsuojelujärjestelmää koskevat säännökset
3. Väestönsuojien rakentamista koskevat säännökset
4. Pelastuslain muut muutostarpeet

Vuonna 2009 jatketaan hätäkeskuslain uudistamistyötä.

Suunnittelukaudella huolehditaan myös pelastuslain, pelastustoimen laitelain sekä hätäkeskuslain täytäntöönpanoon liittyvästä säädösvalmistelusta (valtioneuvoston asetukset).

5 Pelastustoimi - yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Pelastustoimi osallistuu omalta osaltaan kansallisen hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn kannalta tärkeän sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseen tavoitteena, että Suomi on Euroopan turvallisimaa maa, ja että Suomessa on hyvä turvallisuuskulttuuri sekä tehokas pelastustoimen järjestelmä. Pelastustoimen keskeisenä yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on vähentää onnettomuuksia, erityisesti tulipaloja ja palokuolemia. Onnettomuuksien tapahtuessa pelastustoimen tehtävänä on antaa nopeaa ja tehokasta apua sekä pyrkiä pienentämään onnettomuuksista aiheutuneita vahinkoja.

Vuosien 2009–2013 tavoitteet

- Tulipalojen määrä vähenee.
- Palokuolemien määrä vähenee.
- Rakennuspaloista aiheutuneet palovahingot laskevat.
- Turvallisuuskulttuuri yhteiskunnassa parane.
- Väestön luottamus pelastustoimeen säilyy hyvällä tasolla.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	toteuma		arvio	TAE-tavoite	TTS – kauden tavoitteet			
Vuosi	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pelastustoimi								
Tulipalojen määrä, enintään (pl. metsä- ja maastopalot), kpl	11290	11340	11470	<12000	<12000	<11000	<11000	<11000
josta rakennuspalojen määrä, kpl	4000	4030	4490	<4400	<4400	<4300	<4200	<4200
Rakennuspaloista aiheutuneiden palovahinkojen korvausten arvo, milj. euroa	180	193	190	<160	<160	<150	<150	<150
Palokuolemien määrä, enintään (hlö)	126	91	104	<81	<73	<65	<60	<56

Rakennuspaloissa pelastetun omaisuuden arvo, milj. euroa	10540	10200	16690	<10100	<10050	<10000	<9950	<9950
Rakennuspaloissa pelastetun omaisuuden arvo suhteessa uhattuna olleen omaisuuden arvoon (%)	97,7	98,7	98,8	98,9	99	99	99	99
Luottamus pelastustoimeen, %:a väestöstä ¹	-	-	94	-	-	97	-	-
Pelastuslaitosten hälytysluonteisten tehtävien määrä, kpl ²	104870	104960	102240	94300	94000	94000	94000	94000

¹ Tutkimus tehdään kolmen vuoden välein.

² Pelastuslaitosten eri tehtävätyyppien määrälle ei aseteta tavoitetta, vaan niiden kehitystä seurataan.

6 Pelastustoimi - toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta

Pelastustoimi jatkaa ensimmäisessä sisäisen turvallisuuden ohjelmassa asetettujen toimenpiteiden toteuttamista ja ryhtyy toteuttamaan keväällä 2008 hyväksyttyä uutta sisäisen turvallisuuden ohjelmaa. Ohjelmassa esitetyt tavoitteet ja toimenpiteet liittyvät pelastustoimen osalta erityisesti asumisen paloturvallisuuden edistämiseen, onnettomuuksien ehkäisyyn tehostamiseen sekä suuronnettomuusvalmiuksien parantamiseen.

Pelastustoimea ohjaava keskeinen asiakirja on myös valtioneuvoston periaatepäätös Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisesta (YETTS) 23.11.2006. Tässä asiakirjassa pelastustoimeen liittyvät tavoitteet koskevat erityisesti suuronnettomuusvalmiuksien parantamista.

6.1 Onnettomuuksien ehkäisy

Pelastustoimi toteuttaa yhteistyössä muiden vastuuviranomaisten kanssa asumisen paloturvallisuuden toimenpideohjelmia (Sisäisen turvallisuuden ministeriryhmän päätös, 15.12.2006, SM-2006-02688/Tu-33).

Vuoden 2009 aikana jatketaan osana pelastuslain uudistamista onnettomuuksien ehkäisyä koskevien muutostarpeiden säädösvalmistelutyötä. Tavoitteena on saada uudistettu pelastuslaki voimaan vuoden 2011 alusta. Suunnittelukauden ta-

voitteena on kohdistaa pelastusviranomaisten turvallisuutta edistävät toimenpiteet paremmin riskikohteisiin.

Onnettomuuksien ehkäisylle asetetaan lisäksi seuraavat tavoitteet:

Vuoden 2009 tavoitteet

- Strategiaan pohjautuvaa neuvonta- ja valistustyötä tehostetaan.
- Automaattisella sammutuslaitteistolla suojattujen hoito- ja huoltolaitosten määrä lisääntyy.
- Huolehditaan palovaroitinsäädösten toteuttamisesta.
- Omatoimisen turvallisuuden edistämisen ohjaukseen panostetaan.
- Osallistutaan paikallisten turvallisuussuunnitelmien tarkistamiseen.
- Hoito- ja hoivalaitosten (ml. palvelutalot) turvallisuusselvityskäytännöt ovat yhdenmukaiset koko maassa.

Vuosien 2010–2013 tavoitteet

- Ihmisillä ja yhteisöillä on hyvät valmiudet estää onnettomuuksia ja toimia vaaratilanteissa.
- Turvallisuutta parantavan tekniikan käyttöä lisätään.
- Pelastusviranomaisten viranomaistoimintaa onnettomuuksien ehkäisyssä tehostetaan.

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	toteuma		arvio	TAE- tavoite	TTS -kauden tavoitteet			
Vuosi	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Onnettomuuksien ehkäisy – palvelukyky ja laatu								
Rakennuspalojen määrä/palokuolemien määrä	31,8	44,3	43,2	54	60	66	70	75

Onnettomuuksien ehkäisy – suoritteet								
Tehtyjen erityiskohteiden palotarkastusten määrä (kpl) ³	33520	34850	36570	36500	36500	36500	36500	36500
Tehtyjen erityiskohteiden palotarkastusten määrä (%), vähintään	90	89	92	100	100	100	100	100
Neuvontaa ja valistusta saaneiden määrä, hlö	707240	765660	1050330	1060000	1060000	1060000	1060000	1060000
Neuvontaa ja valistusta saaneiden osuus (%)	13,5	14,5	19,9	20	20	20	20	20
Erheellisten automaattisten paloilmotusten määrä (kpl)	22890	21270	20040	10000	9000	9000	9000	9000
Erheellisten automaattisten paloilmotusten osuus pelastuslaitosten hälytysluonteisten tehtävien määrästä (%)	21,7	20,3	19,6	10,6	9,6	9,6	9,6	9,6
Automaattisella sammutuslaitteistolla suojatut hoito- ja huoltolaitokset (%), vähintään	-	13	14	17	18	20	25	32

³ Uudistetun pelastuslain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2011 alusta. Tavoitearvot tarkistetaan uuden lainsäädännön voimaantullessa.

6.2 Pelastustoiminta ja varautuminen

Pelastustoimessa vuonna 2007 käynnistetty hanke pelastushenkilöstön toiminta- ja palvelukyvyn turvaamiseksi saa työnsä päätökseen vuoden 2009 loppuun mennessä. Vuonna 2009 jatketaan pelastuslain uudistamista, jonka yhteydessä selvitetään väestönsuojien rakentamista koskevat muutostarpeet. Tavoitteena on saada uudistettu pelastuslaki voimaan vuoden 2011 alusta.

Suunnittelukauden tavoitteena on valtioneuvoston periaatepäätöksen (23.11.2006) Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiseen strategiasta (YETTS) linjausten mukaisesti väestön hälytysjärjestelmän kehittäminen ja ylläpitäminen siten, että väestöä on mahdollista varoittaa jonkin sähköisen viestimen avulla.

Aluehallinnon uudistamishanke (ALKU) ehdottaa, että valtion aluehallinto kootaan kahteen viranomaiseen. Tämä merkitsisi sitä, että nykyisten lääninhallitusten, työvoima- ja elinkeinokeskusten, alueellisten ympäristökeskusten, ympäristölupavirastojen, tiepiirien ja työsuojelupiirien tehtävät organisoidaan uudelleen. Viranomaisten työniminä ehdotetaan jatkovalmistelun aikana käytettäväksi nimiä ”Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus” (viranomainen 1) ja ”Aluehallintovirasto” (viranomainen 2). Tällä hankkeella on vaikutuksia myös pelastustoimen aluetason organisointiin. Suunnittelu-kauden aikana huomioidaan ALKU -hankkeen aiheuttamat muutokset. Terveysten-huoltolainsäädännön muutokset saattavat vaikuttaa pelastuslaitosten sairaankuljetus- ja ensivastetehtäviin.

Vuoden 2009 tavoitteet

- Pelastustoimella on yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategian mukaisesti uhka-arvio valtakunnallista koordinaatiota edellyttäviä erityistilanteita varten.
- Pelastuslaitoksen ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika paranee vuoden 2008 tasosta.
- Erheellisten paloilmoitusten määrä kääntyy laskuun.

Vuosien 2010–2013 tavoitteet

- Suuronnettomuusvalmius sekä valmius toimia poikkeusoloissa on hyvällä tasolla (sisältäen henkilöstövaraukset ja koulutuksen, materiaalin, tilat, suunnitelmat ja harjoitukset).
- Pelastustoimi kykenee antamaan apua YK:n ja EU:n määrittelemien vaatimusten mukaisesti Suomen kansainväliset sitoumukset täyttäen.
- Pelastustoimi kykenee reagoimaan ja toimimaan nopeasti onnettomuustilanteissa riskejä vastaavasti.
- Pelastushenkilöstön mitoituksen perusteet, rakenne ja suorituskykyvaatimukset tarkistetaan.

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	toteuma		arvio	TAE- tavoite	TTS -kauden tavoitteet			
Vuosi	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pelastustoiminta – taloudellisuus								
Pelastuslaitosten kustannukset (pl. saku), bruttokulu, euroa/asukas	61	63	50	61	61	61	61	61
Pelastustoiminta – palvelukyky ja laatu								
Pelastuslaitosten kiireellisten tehtävien toimintavalmiusaika 1. riskialueella ensimmäisen yksikön mukaan, % tavoitteesta (6 min.)	57	65	66	90	90	90	90	90
Pelastuslaitosten kiireellisten tehtävien toimintavalmiusaika 2. riskialueella ensimmäisen yksikön mukaan, % tavoitteesta (10 min.)	84	85	89	90	90	90	90	90
Suojapaikkojen määrä/asukasluku (%)	69,6	70,0	72,4	75	75	75	75	75
Pelastustoiminta - suoritteet								
Pelastuslaitosten hälytysluonteisten tehtävien määrä (kpl)	104870	104960	102240	94300	94000	94000	94000	94000
- tulipaloista aiheutuvat tehtävät	17800	14100	17600	13500	12000	12000	12000	12000
- tarkistus- ja varmistustehtävät	31200	31400	30220	19300	18300	18300	18300	18300
- ensivastehtävät (pl. saku)	27760	28080	25560	34000	37000	37000	37000	37000
- muut tehtävät	28050	31400	30950	27500	26700	26700	26700	26700

6.3 Pelastustoimen tukipalvelut

Suunnittelukauden tavoitteena on, että pelastustoimen henkilöstölle on urakehitysvaihtoehtoja ja koulutusjärjestelmä tukee monipuolisesti pelastustoimen osaamista sekä mahdollistaa erikoistumisen. Tavoitteena on myös luoda järjestelmällinen menettely-tapa, jonka avulla huolehditaan pelastustointa koskevan kotimaisen ja kansainvälisen tutkimuksen sekä uusien toimintamenetelmien ja tekniikoiden hyödyntämisestä.

Vuoden 2009 tavoitteet

- Turvataan pelastajien ja päällystön peruskoulutuksen riittävyys.
- Pelastustoimessa tehtävää tutkimusta ohjataan ja tutkimusvoimavaroja suunnataan tehokkaasti ja tuloksellisesti pelastustoimen tutkimusohjelman mukaisiin hankkeisiin.

Vuosien 2010–2013 tavoitteet

- Varmistetaan koulutuksen avulla osaavan ja riittävän henkilöstön saatavuus.
- Pelastustoimen koulutusjärjestelmä tukee monipuolisesti pelastustoimen osaamista.
- Pelastustoimen henkilöstöllä on urakehitysvaihtoehtoja.
- Pelastustointa koskevan kotimaisen ja kansainvälisen tutkimuksen hyödyntämiseen ja uusien toimintamenetelmien ja tekniikoiden analysointiin on toimialalla yhtenäinen järjestelmä.

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	toteuma		arvio	TAE- tavoite	TTS -kauden tavoitteet			
Vuosi	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pelastustoimen tukipalvelut – taloudellisuus								
Pelastusopiston koulutettavapäivän hinta, ammatillinen peruskoulutus (€)	133	151	144	175	160	165	170	165
Opiskelijakohtainen vuotuinen käyttömeno ammatillisessa peruskoulutuksessa (€)	25831	30117	28472	31500	28800	29700	30600	29700
Koulutuksen kokonaiskustannukset (€)	14033	14437	13316	15090	14850	14750	14750	14750
Pelastustoimen tukipalvelut – kustannusvastaavuus								
Pelastusopiston maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, julkisoikeudelliset suoritteet (%)	40	23	25	40	40	40	40	40
Pelastusopiston maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, liiketaloudelliset suoritteet (%) ⁴	61	57	62	76,7	85	85	85	85
Pelastustoimen tukipalvelut – tuottavuus								
Pelastusopiston koulutettavapäivät/henkilötyövuodet (kpl)	1028	957	967	904	987	1050	1016	969
Pelastusopiston koulutettavapäivät/opettaja (kpl)	1510	1345	1323	1186	1294	1283	1241	1184
Pelastusopiston tutkimusprojektien määrä/htv	2,2	2	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Pelastustoimen tukipalvelut – palvelukyky ja laatu								
Tutkintokoulutuksen laatuarviointi (asteikolla 1-4)	2,86	3,01	2,96	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Hakeneiden lukumäärä/aloituspaiikat	6,95	6,0	5,89	5	5	5	5	5
Opintonsa lopettaneet tai keskeyttäneet (%)	2,4	4,44	1,9	>3	>3	>3	>3	>3
Pelastustoimen tukipalvelut - suoritteet								

⁴ Sisältää budjettivaroin tuetun koulutuksen

Pelastusopiston koulutettavapäivien määrä (kpl) ⁵	107447	104928	101744	92490	100970	100070	96830	92330
Pelastusopiston ammatillisen peruskoulutuksen koulutettavapäivien määrä (kpl)	54571	52619	51036	47340	51840	49680	47880	49680
Pelastusopiston ammatillisen lisäkoulutuksen koulutettavapäivien määrä (kpl)	25648	24287	26042	15900	17000	17000	17000	17000
Pelastusopiston ammatillisen peruskoulutuksen tutkintojen määrä (kpl)	216	201	203	164	238	184	194	214
Pelastusopiston julkaisujen määrä	-	-	5	6	6	7	8	9

⁵ Vuoden 2009 tavoiteluvussa on koulutettavapäivien ja laskennallisen oppilasmäärän on arvioinnissa siirretty laskentaan, joka vastaa todellista lukukauden pituutta (180 opiskelupäivää).

6.4 Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot

Suunnittelukauden keskeisenä tavoitteena on järjestää sisäasiainministeriön Hallinnon tietotekniikkakeskuksen (Haltik) ja Suomen Erillisverkot Oy:n väliset toiminnot uudestaan osana valtioneuvoston 13.12.2007 asettamaa verkkoturvallisuutta edistävää hanketta. Viranomaisradioverkko VIRVE liitetään osaksi hankkeessa muodostuvaa yhteiskäyttöistä infrastruktuuria.

Vuoden 2009 tavoitteet

- Viranomaisradioverkon välttämättömät perusparannusinvestoinnit aktivoidaan.

Vuosien 2010–2013 tavoitteet

- Sisäasiainministeriön Hallinnon tietotekniikkakeskuksen (Haltik) ja Suomen Erillisverkot Oy:n väliset toiminnot järjestetään uudelleen turvallisuusverkokohankkeen yhteydessä.
- Suoritetaan Huoltovarmuuskokouksen rahoittamat viranomaisradioverkon välttämättömät perusparannusinvestoinnit.

7 Pelastustoimi - henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

7.1 Alueellinen pelastustoimi

Henkilöstön ikääntymiseen varautuminen on yksi pelastustoimen keskeinen tavoite suunnittelukaudella. Henkilöstön ikääntyminen on uhka pelastustehtävissä tarvittavalle toimintakyvylle. Väestö- ja aluerakenteen muutokset vaikuttavat vapaaehtoishenkilöstön saatavuuteen erityisesti harvaan asutuilla seuduilla. Suunnittelukauden tavoitteena on turvata sekä palkatun että vapaaehtoishenkilöstön määrä palvelujen tuottamiseksi.

Vuoden 2009 tavoitteet

- Käynnistetään pelastushenkilöstön fyysisen ja henkisen työkyvyn kehittämistyöhön liittyvä kokeiluhanke pelastustoimen alueilla.

Vuosien 2010–2013 tavoitteet

- Tarvelähtöinen työterveys- ja työturvallisuustoiminta tukee ja edistää laajalaisesti henkilöstön hyvinvointia koko työuran ajan.
- Palkatun ja vapaaehtoisen henkilöstön määrä mahdollistaa pelastustoimen palvelujen tehokkaan ja taloudellisen tuottamisen.

7.2 Pelastusopisto

Henkiset voimavarat	toteuma		arvio	TAE- tavoite	TTS -kauden tavoitteet			
Vuosi	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pelastusopisto								
Henkilötyövuodet	104,52	122,53	123,35	138	144	139	138	138
- joista CMC (josta CMC:n ESR)		4,12	16,78 (8)	19 (8)	27 (8)	27 (8)	27 (8)	27 (8)
- joista Pelastusopiston erillisrahoituksella			10	12	12	11	11	11
Kokonaistyövoimakustannukset (% palkkasummasta)	125,5	128,3	130	132	132	132	132	132
Työtyytyväisyysindeksi (1-5)	3,51	3,54	3,78	3,54	3,55	3,55	3,55	3,55
Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)	6,04	5,26	6,93	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuus	5,8	4,5	4,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Henkilöstön keski-ikä (vuosi)	44,1	43,8	42,0	43,5	43	43	43	43
Koulutustasoindeksi (1-8)	5,16	5,39	5,45	5,42	5,42	5,42	5,45	5,45
Sukupoliijakauma (m/n %)	77/23	72/28	70/30	69/31	69/31	71/29	71/29	71/29

8 Hätäkeskuslaitos

8.1 Keskeiset linjaukset yhteisten painopisteiden toteuttamiseksi hätäkeskustoiminnassa

1. Varmistetaan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden toteutuminen huolehtimalla operatiivisesta toimintavalmiudesta ja -kyvystä.

Tietojärjestelmiä uudistetaan siten, että hätäkeskukset voidaan verkottaa. Sen avulla ne kykenevät tukemaan toisiaan ja viranomaisia ruuhkatilanteissa ja poikkeusoloissa. Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehditaan. Parannetaan viranomaisyhteistyön sujuvuutta sekä asiakastytyytyväisyyttä ja luottamusta.

2. Varmistetaan perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen hallinnonalan toiminnassa sekä edistetään hyvien etnisten suhteiden, syrjimättömyyden, yhdenvertaisuuden sekä rasismien ehkäisyn toteutumista.

Tuotetaan Hätäkeskuslaitoksen palveluja eri kielillä tulkkauspalvelua käyttäen. Korostetaan palvelun yhdenvertaisuutta riippumattomuutta kansalaisuudesta, etnisestä taustasta tai muista apua tarvitsevan henkilökohtaisista ominaisuuksista.

3. Uudistetaan ja yhtenäistetään hallitusti hallinnolliset menettelytavat ja toimintakulttuurit.

Mukautetaan toiminta annettuun määräraahakehykseen toimintaa tehostamalla ja laatutasoa parantaen. Kehitetään ja selkeytetään Hätäkeskuslaitoksen sisäisiä johtamis- ja ohjausjärjestelmiä.

8.2 Hätäkeskuslaitos - yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Hätäkeskuslaitoksen tavoitteena on omalla toimialallaan edistää turvallisuutta, terveyttä ja toimintakykyä sekä ehkäistä vahinkojen vaikutuksia välittämällä kiireellisissä tilanteissa välitöntä apua.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet	toteuma		arvio	TAE-tavoite	TTS – kauden tavoitteet			
Vuosi	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Väestöstä yleisen hätänumeron tuntee (%)	94	95	95	96	96	96	96	96
Hätäpuheluun vastataan 10 sekunnissa (%:ssa hätäpuheluista)	71	77	87	86	86	86	86	86
Hätäpuheluun vastataan 30 sekunnissa (%:ssa hätäpuheluista)	-	-	-	95	95	95	95	95

Hätäkeskuslaitoksen yhteistyöviranomaisten poliisin, pelastustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten toimintamallien valtakunnallinen yhdenmukaistaminen suhteessa Hätäkeskuslaitokseen on edellytys Hätäkeskuslaitoksen tulostavoitteiden hyvälle toteutumiselle.

8.3 Hätäkeskuslaitos - toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta

Hätäkeskusten toimintavarmuus ja palvelukyky varmistetaan.

Hätäkeskustoiminnan ja tietotekniikan kehittämishankkeen (TOTI-hanke 2008-2011) toiminnallisena tavoitteena on parantaa hätäkeskusten toimintaa ja viranomaisyhteistyötä sekä sitä kautta väestön turvallisuuspalveluja. Päämääränä on kehittää viranomaisten yhteisiä toimintamalleja ja -järjestelmiä. Valtakunnallisesti yhtenäinen hätäkeskusjärjestelmä ja yhtenäinen tai mahdollisimman hyvin integroitu tekninen ympäristö tukee koko viranomaisauttamisketjun tehokasta ja laadukasta toimintaa.

Vuosien 2009-2013 aikana hätäkeskustoimintaa ja tietojärjestelmiä uudistetaan siten, että hätäkeskukset voidaan verkottaa niin, että ne voivat tukea toisiaan ruuhkatilanteissa ja poikkeusoloissa. Hätäkeskuslaitoksen tietojärjestelmähanke ja toimintamallit toteutetaan siten, että hätäkeskusten toiminta verkottuu. Suunnittelukauden tavoitteena on myös lisätä hätäkeskustoiminnan tuottavuutta.

Vuoden 2009 tavoitteet

- Vahvistetaan Hätäkeskuslaitoksen strategia ja tehdään siihen pohjautuvat rakenteelliset ratkaisut.
- Uudistetaan hätäkeskusten salityöskentelyohjeet osana TOTI-hanketta
- Hätäkeskuslaitos vastaa hätäpuheluihin asetetussa tavoiteajassa ja huolehtii puhelun asianmukaisesta käsittelystä tehtävänkäsittelylle asetetun tavoiteajan puitteissa ottaen huomioon yhteistyöviranomaisten ohjeistukset avun hälyttämisessä.
- Helsingin hätäkeskusalueen hätäkeskuspalvelut turvataan.
- Päivystyshenkilöstön määrä on oikein mitoitettu ja kohdennettu työtehtävien mukaan.
- Kehitetään menettelytapa hätäkeskukselle kuulumattomien ja neuvontapuheluiden päättämiseksi.
- Hätäkeskustoimintaa ja teknisiä järjestelmiä kehitetään siten, että hätäkeskukset voivat varmistaa toisiaan häiriö- ja ongelmatilanteissa. Vuonna 2009 saatetaan loppuun edellisenä vuonna käynnistetty toiminnan varmistus.

Vuosien 2010–2013 tavoitteet

- Hätäkeskusten toiminta yhdenmukaistetaan valtakunnallisella tasolla.
- Keskeisten yhteistoimintaviranomaisten valtakunnalliset tietojärjestelmät kytketään Hätäkeskuslaitoksen tietojärjestelmään.
- Käynnistetään Hätäkeskuslaitoksen strategiassa määriteltyjen toimenpiteiden toteuttaminen.

Hätäkeskustoiminnan tuloksellisuutta seurataan seuraavien tunnuslukujen avulla:

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	toteuma		arvio	TAE- tavoite	TTS -kauden tavoitteet			
Vuosi	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hätäkeskustoiminta – taloudellisuus								
Hätäkeskustoiminnan kustannukset (euroa/asukas), enintään	10,9	10,4	10,4	10,2	10,3	10,3	10,3	10,3
Hätäkeskustoiminnan kustannukset, (euroa/suorite), enintään	4,7	4,6	4,6	4,2	4,2	4,1	4,1	4,1
Hätäkeskustoiminta – kustannusvastaavuus								
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, julkisoikeudelliset suoritteet (%)	174,2	128,8	130,9	100	100	100	100	100
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, liiketaloudelliset suoritteet (%)	102,8	97,2	133,9	121,4	121,4	121,4	121,4	121,4
Hätäkeskustoiminta – tuottavuus								
Hätäpuhelu- määrä/hätäkeskuspäivystäjä (pl. vuoromestarit), kpl	7300	7300	7400	7400	7400	7400	7400	7400
Hätäkeskustoiminta – palvelukyky ja laatu								
Kiireellisissä tapauksissa aika hätäilmoituksesta tehtäväksiantoon on tehtävän edellyttämässä ajassa (%)	49	24	55	90	90	90	90	90
Hätäkeskuslaitoksen yhteistyöviranomaisten tyytyväisyys (indeksi, asteikolla 1-5)	3,2	3,3	3,23	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0

Väestön tyytyväisyys Hätäkeskuslaitoksen palveluihin (indeksi, asteikolla 1-5)	4,30	4,22	4,28	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25
Hätäkeskustoiminta - suoritteet								
Hätäilmoitusten määrä (kpl)	3680000	3780000	3840000	3900000	3900000	3900000	3900000	3900000
josta hätäpuhelut (kpl)	2880000	2900000	2844000	2886000	2886000	2886000	2886000	2886000
josta kentälle välitetyt tehtävät (kpl)	1503000	1710000	1632000	1595000	1595000	1595000	1595000	1595000
Hätäilmoitusten määrä/asukas	0,70	0,72	0,73	0,69	0,69	0,69	0,69	0,69

8.4 Hätäkeskuslaitos - henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Hätäkeskuslaitoksen keskeisenä tavoitteena suunnittelukaudella on työhyvinvoinnin parantaminen ja sairauspoissaolojen vähentäminen.

Henkiset voimavarat	toteuma		arvio	AE- tavoite	TTS -kauden tavoitteet			
Vuosi	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hätäkeskuslaitos								
Henkilötyövuodet	750	745	733	777	735	734	732	729
Kokonaistyövoimakustannukset (% palkkasummasta)	125,5	125,5	124,4	125,0	125,0	125,0	125,0	125,0
Työtyytyväisyysindeksi (1-5)	3,02	3,05	3,16	3,13	3,16	3,19	3,22	3,25
Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)	12,0	17,9	16,6	11	11	11	11	11
Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuus	5,0	7,2	7,93	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Henkilöstön keski-ikä (vuosi)	42	41,5	41,5	42	42	42	42	42
Koulutustasoindeksi (1-8)	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Sukupuolijakauma (m/n %)	45/55	43/57	41/59	44/56	44/56	43/57	43/57	43/57

PELASTUSTOIMEN TOIMINTASUUNNITELMAN TOIMEENPANO 2009

ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISY					
1. Tavoite: Jatketaan ensimmäisessä sisäisen turvallisuuden ohjelmassa asetettujen toimenpiteiden toteuttamista: Toteutetaan asumisen paloturvallisuuden toimenpideohjelmaa (15.12.2006).					
Toimenpiteet:					
Pelastuslaitokset	Lh/pelastusosastot	Alan järjestöt	SM/PEO	Pelastusopisto	Hätäkeskuslaitos
<p>Ohjataan rakentamisen suunnittelua tavoitteena erityisesti sprinklattujen kohteiden lisääminen ja käytössä olevien kohteiden turvallisuuden parantaminen</p> <p>Sprinklaus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaavoitus - Suunnittelijoiden ohjaus / Rakennuslupa / Turvallisuusselvitys - Käyttöönotto / erityinen palotarkastus <p>Käytössä olevat kohteet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Turvallisuusselvitys - Järjestelmällinen prosessi / yhtenäiset tulkinnot Palveluntuottajat / kuntien omat koh- 	<ul style="list-style-type: none"> - Yhteensovitetään ohjelmien toteuttamistoimia alueellisella tasolla. - Informaatio-ohjaus - Lääninhallituksen luparekisterit sosiaali- ja terveystoimen palveluntuottajista saatetaan pelastuslaitosten tietoon. 	<p><u>SPEK:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Neuvotaan rakennusten paloturvallisuutta koskevissa asioissa ja kiinnitetään erityistä huomiota turvallisuutta lisäävien laitteiden suunnitteluun, käyttöön ja ylläpitoon - Kehitetään pelastussuunnittelun verkko-palvelu - Ylläpidetään lehdistöseurantaa palokuolemista, palovaroituksen osallisuudesta tulipaloissa ja tulityövahingoista <p><u>SPPL:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Sosiaali- ja terveydenhuollon turvakorttikoulutus edistää kotikäyntejä tekevien henkilöiden mahdollisuutta puuttua epäkohtiin. - Edistetään tavoitetta 	<ul style="list-style-type: none"> - Osallistutaan asumisen paloturvallisuuden yhteistyöryhmän työhön. - Pelastuslain uudistamishankkeessa painotetaan asumisen paloturvallisuutta ja huomioidaan erityisesti onnettomuuksien ehkäisy, ml. palotarkastusten ja palontutinnan kehittämisen sekä valistuksen vaikuttavuus. 	<p>Asumisen paloturvallisuuden toimenpideohjelma otetaan huomioon opetuksessa sekä uusittavassa pelastustoimen tutkimusohjelmassa vuosille 2009 - 2013.</p>	

teet. Palveluiden kilpailutus / sopimukset.		<p>Sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuusfoorumissa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asumisen paloturvallisuus esillä hoitoalan paloturvallisuuden opintopäivillä. - Sosiaali- ja terveydenhuollon work shop –koulutukset. - Seurataan aktiivisesti kokonaisvaltaisen paloturvallisuuden mm. tilastollisen paloturvallisuusseurannan kehittämishankkeen avulla - Edistetään ja tehdään tunnetuksi sisäisen turvallisuuden ohjelmaa pelastustoimen eri toimijoille koulutustilaisuuksissa. 			
2. Tavoite: Valistustoiminnan strategiaan pohjautuvaa neuvonta- ja valistustyötä tehostetaan.					
Toimenpiteet:					
Pelastuslaitokset	Lh/pelastusosastot	Alan järjestöt	SM/PEO	Pelastusopisto	Hätäkeskuslaitos
<ul style="list-style-type: none"> - Kehitetään turvallisuuskumppanuuksia esim. opetustoimen kanssa. - Eri toimijoiden toimenpiteiden koordinointi - totuudenmukainen kuva suoritteista - Määritellään vuosittain kohderyhmät. 	<ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyö ja koordinointi muiden aluetason toimijoiden kanssa - informaatio-ohjaus ja muu tuki paikallisille toimijoille 	<p><u>SPEK:</u> Kampanjat</p> <ul style="list-style-type: none"> - NouHätä! vaikuttavuus: 8-luokkalaisten turvallisuusosaamiseen suuri - Tapaturmapäivä/ Vuonna 2009 teemana on matkailun turvallisuus ja päätapahtu- 	<p>Pelastuslaitosten ja hätäkeskuslaitoksen valistustyötä tuetaan informaatio-ohjauksella.</p>	<p>Koulutuksessa kiinnitetään huomiota neuvonta- ja valistustyössä tarvittavien valmiuksien kehittämiseen, joiden harjoitteluun järjestetään käytännön harjoituksia yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.</p>	<p>Edistetään hätänumeron oikeaa käyttöä</p>

		<p>mapaikkana Rovaniemi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tapaturmien ehkäisykampanja - Vuonna 2008 aloitettu palovaroitinmediakampanja jatkuu ainakin TV:n osalta. <p>Sisäisen turvallisuuden ohjelman mukainen koululaisten turvallisuuskortti: SPEK ottaa hoitaakseen kortin toteuttamisen koordinoinnin.</p> <p><u>SPPL:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuotetaan aineistoja valistajille. - Osallistutaan aktiivisesti Nou Hätä – opetusohjelman ja muihin valitustyötä edistäviin työryhmiin ja hankkeisiin. - Messujen ja näyttelyiden (mm. Tervesos) avulla lisätään turvallisuustietoutta. - Tehostetaan säännöllistä mediatiedottamista. - Otetaan käyttöön ”Turvallisuutta edistävä tuote - yhteistyössä 			
--	--	---	--	--	--

		Suomen Palopäällystöliiton kanssa” –merkki.			
3. Tavoite: Automaattisella sammutuslaitteistolla suojattujen hoito- ja huoltolaitosten määrä lisääntyy.					
Toimenpiteet:					
Pelastuslaitokset	Lh/pelastusosastot	Alan järjestöt	SM/PEO	Pelastusopisto	Hätäkeskuslaitos
<ul style="list-style-type: none"> - Kuntien ”vahinkorahastoja” ym. paikallisia rahoituskeinoja hyödynnetään myös suojaustason nostoihin. - Tehdään turvallisuusselvitysten mukaiset toimenpiteet. 	Edistetään tavoitetta alueellisella tasolla	<p>Erityisryhmien asumisturvallisuus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuotetaan maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen asumisturvallisuuden edistämiseen tarkoitettu materiaali ja kehitetään toimintamallit yhteistyössä eri toimijatahojen kanssa. - Tarjotaan räätälöityjä erityisryhmien asumisturvallisuuden riskienhallinnan koulutusratkaisuja osana koulutustarjontaa. - Asuntosprinklauksen osalta kohderyhmäksi valitaan elementti- ja valmistaloteollisuus, jonka valmiuksia suunnitella ja toteuttaa automaattisen sammutuslaitteiston asennus elementteihin tuetaan. 	<ul style="list-style-type: none"> - Asumisen paloturvallisuuden yhteistyöryhmä selvittää automaattisten sammutuslaitteistojen asentamisen tilanteen ja tekee esityksen jatko-toimista sisäisen turvallisuuden ohjausryhmälle. - Selvitetään mahdollisuudet valtion tukeen (esim. ARA). 		

		<p><u>SPPL:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Edistetään tavoitetta jakamalla keskeisille toimijoille tietoa koulutustilaisuuksissa, mm. Sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuusfoorumissa ja Onnettomuuksien ehkäisyn opintopäivillä. - Seurataan kansainvälisellä tasolla eri suojauskeinojen vaikuttavuutta palokuolemiin ja palovahinkoihin. 			
4. Tavoite: Hoito- ja hoivalaitosten (ml. palvelutalot) turvallisuusselvityskäytännöt ovat yhdenmukaiset koko maassa.					
Toimenpiteet:					
Pelastuslaitokset	Lh/pelastusosastot	Alan järjestöt	SM/PEO	Pelastusopisto	Hätäkeskuslaitos
Hyödynnetään pelastuslaitosten yhteistyöverkostoa.	<ul style="list-style-type: none"> - Yhteistyö sosiaali- ja terveysosastojen kanssa - Paikallisen turvallisuus selvitystyön tukeminen 	<p>Turvallisuus selvitysten raamien määrittely: missä formaatissa selvitys tulee, ts. mitä selvityksessä pitää olla kuvattuna?</p> <p>Sosiaali- ja terveydenhuollon turvakorttikoulutus tavoitteena on 2000 rekisteröityä kortinhaltijaa, 100 kurssia</p> <p>Tuetaan koulutustoimintaa osallistumalla valtakunnallisen toimikunnan työhön</p>	<p>Määritellään mikä on hoitolaitos yhdessä STM:n kanssa</p> <p>Yksiselitteisempi määrittely sille, mitkä kohteet kuuluvat turvallisuus selvitysten piiriin</p> <p>Yhdenmukaistetaan yhteistyössä pelastuslaitosten kanssa pelastusviranomaisten käytäntöjä poistumisturvallisuus selvityksen laatimisessa ja vaatimuksissa.</p>	<p>Tutkintoon johtavassa koulutuksessa korostetaan yhdenmukaisten käytäntöjen merkitystä ja pyritään luomaan niille pohjaa.</p> <p>Järjestetään STM:n koulutusesitysten mukaisesti ja tiiviissä yhteistyössä sen kanssa turvallisuus suunnittelun koulutusta sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnon alan edustajille ja sidoryhmille. Lisäksi muu-</p>	

		SPEK ja SPPL yhteistyössä ja tehtäväjatkonsa mukaisesti		hun ko. toimialan koulutukseen sisällytetään mahdollisuuksien mukaan opetusosiot turvallisuussuunnittelusta ja turvallisuusselvityksistä.	
--	--	---	--	---	--

5. Tavoite: Huolehditaan palovaroitinsäädösten toteuttamisesta.

Toimenpiteet:

Pelastuslaitokset	Lh/pelastusosastot	Alan järjestöt	SM/PEO	Pelastusopisto	Hätäkeskuslaitos
<p>Huolehditaan tarpeellisesta paikallisesta valistuksesta, tiedottamisesta ja koulutuksesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ihmisten motivointi - Pitkäjänteinen asenkasvatus - Riskiryhmät erityiskohteiksi - Erityisryhmille ja erityistiloihin sopivien palovaroittimien kysynnän lisääminen 	<p>Tarpeen mukaan tiedottaminen alueellisella tasolla</p>	<p>Pelastussuunnittelun verkkopalvelu. Palvelu on suunnattu taloyhtiöiden käyttöön, ja se antaa valmiudet henkilö- ja paloturvallisuuden eri osa-alueiden huomioivaan riskiläh- töiseen pelastussuunnitteluun. Puhelinneuvonta antaa käytännönläheisiä ratkaisuja niin yksityisille kansalaisille kuin viranomaisillekin.</p>	<p>- Asetus palovaroittimien teknisistä ominaisuuksista ja sijoittamisesta</p> <p>- Säädösten muuttumisesta tiedotetaan viranomaisille, muille yhteistyötahoille ja väestölle</p>	<p>Muutokset otetaan huomioon opetuksessa</p>	

6. Tavoite: Omatoimisen turvallisuuden edistämisen ohjaukseen panostetaan.

Toimenpiteet:

Pelastuslaitokset	Lh/pelastusosastot	Alan järjestöt	SM/PEO	Pelastusopisto	Hätäkeskuslaitos
<p>Valistuksen, tiedottamisen ja koulutuksen lisääminen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ihmisten motivointi 	<p>Koordinointi ja ohjaus</p>	<p><u>SPEK:</u> Valtakunnallisia, asenteisiin vaikuttavia mainoskampanjoita</p>	<p>Pelastussuunnitelmien kehittäminen "turvallisuuden käsikirjaksi" otetaan huomioon pelastuslain uudistamis-</p>	<p>Pelastusopisto järjestää koulutusta omatoimisen varautumisen kouluttajille sekä sisällyttää muuhun varau-</p>	<p>Valtakunnallisia, asenteisiin vaikuttavia mainoskampanjoita ("turhat puhelut")</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Pitäjännteinen asenuskasvatus -Tuhotyöt ja niiden ehkäisy - Pitkien toimintavalmiusaikojen merkitys - Onnettomuustiedotamisessa panostaminen myös siihen, että ihmisten onnistumiset tulisivat esille (esim. vuositeemana) 		<p>Palotietoprojekti Käynnistetään paloturvallisuuteen liittyviä perusteita, ongelmia ja ratkaisuja käsittelevän avoimen järjestelmän luominen. Kortisto toteutetaan sähköisessä muodossa internetin välityksellä toimivaksi, jolloin se on kaikkien käytettävissä. Tavoitteena on jakaa tietoa ja yhtenäisiä tulkintoja niin yksittäisen kohteen, suunnittelijoiden kuin viranomaisten käyttöön.</p> <p>Vuoden 2009 aikana jalkautetaan uudistettu omatoimisen varautumisen koulutusjärjestelmä ja otetaan valtakunnalliseen käyttöön www-selainpohjainen palvelu, joka antaa valmiudet riskilähtöiseen pelastussuunnitteluun.</p> <p><u>SPPL:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Sosiaali- ja terveydenhuollon turvakorttikoulutuksen laajenee ja tunnettuus lisääntyy. 	<p>hankkeessa. Pelastussuunnitelmaan sisällytetään entistä kattavammin myös onnettomuuksien ehkäisy ja kaikki turvallisuuteen liittyvät asiat, mm. vaarojen tunnistaminen ja arviointi sekä yrityksen omat turvallisuutta edistävät ja onnettomuuksia ehkäisevät toimenpiteet</p>	<p>tumiskoulutukseen omatoimisen varautumisen merkitystä painottavia opetussisältöjä.</p>	
---	--	---	---	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> - Koulutusta, oppaita ja koulutusaineistoja tukemaan turvallisuusorganisaatioihin nimettyjen henkilöiden työtä kannustaen monipuoliseen omatoimiseen turvallisuustyöhön. - Mediatiedottamisessa otetaan omatoimisuuden edistäminen huomioon. - Liiton väestönsuojelijaosto seuraa aktiivisesti omatoimisen varautumisen ja sen vaikuttavuuden kehittymistä. 			
--	--	---	--	--	--

7. Tavoite: Osallistutaan paikallisten turvallisuussuunnitelmien tarkistamiseen.

Toimenpiteet:

Pelastuslaitokset	Lh/pelastusosastot	Alan järjestöt	SM/PEO	Pelastusopisto	Hätäkeskuslaitos
<p>Osallistutaan aktiivisesti turvallisuussuunnittelu työhön.</p> <p>ARTU-ohjelman hyödyntäminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ohjaustoimien yhteensovittaminen muiden aluehallintoviranomaisten kanssa - Informaatio-ohjaus 	<p>Palokuntatoiminta kokonaisuudessaan sisältää tavoitteen edistämiseen liittyviä toimintoja.</p> <p><u>SPPL:</u> Paikallisen turvallisuussuunnittelun merkitystä korostetaan koulutustilaisuuksissa mm. onnettomuuksien ehkäisyn opintopäivillä.</p>	<p>Pelastusosasto osallistuu turvallisuussuunnittelun ohjaus- ja seurantaryhmän työskentelyyn. Pelastusosasto huolehtii, että ohjausryhmän päätökset ja suositukset välittyvät kaikille pelastustoimen toimijoille.</p>	<p>Painotetaan opetuksessa turvallisuussuunnittelun merkitystä</p>	

HENKILÖSTÖN SUORITUSKYKY

1. Tavoite: Toteutetaan pelastustoimessa vuonna 2007 käynnistetty hanke pelastushenkilöstön toiminta- ja palvelukyvyn turvaamiseksi.

Toimenpiteet:					
Pelastuslaitokset	Lh/pelastusosastot	Alan järjestöt	SM/PEO	Pelastusopisto	Hätäkeskuslaitos
Osallistutaan aktiivisesti ja hyödynnetään hankkeen tuloksia.		<u>SPPL:</u> - Osallistutaan ohjausryhmän työskentelyyn. - Tuetaan hankkeen toteuttamista tarjoamalla mm. mahdollisuuksia kertoa hankkeesta ja sen etenemisestä eri tilaisuuksissa. - Tuetaan hanketta toteuttamalla Pelastustoimen mitoitushanke. - Hyödynnetään tuloksia toiminnan suunnittelussa.	Ohjauksella ja resurssoinnilla huolehditaan hankkeen saattamisesta päätökseen tavoitteiden mukaisesti.	Saatetaan opiston vastuulla olevat osaprojektit päätökseen Fyysisen toimintakyvyn testaajan täydennyskoulutus aloitetaan Pelastusopistolla (Pelastussukellusohjeen mukaiset testaukset)	

2. Tavoite: Käynnistetään pelastushenkilöstön fyysisen ja henkisen työkyvyn kehittämistyöhön liittyvä kokeiluhanke pelastustoimen alueilla.

Toimenpiteet:					
Pelastuslaitokset	Lh/pelastusosastot	Alan järjestöt	SM/PEO	Pelastusopisto	
Hanke käynnistyy valituilla alueilla	- Seurataan ja tuetaan tarpeen mukaan kokeiluja	<u>SPPL:</u> - Jatketaan pelastustoimen henkilöjohtamisen kehittämishanketta. - Jatketaan pelastajien ammatillisen osaamisen kehittämishanketta. - Jatketaan pelastustoimen työturvallisuus-toiminnan kehittämis-	Huolehditaan hankkeen toimintaedellytyksistä ja koordinaatiosta		

		hanketta. - Jatketaan pelastus- toimen uusien arvojen jalkauttamista eri toimi- jatahoille.			
3. Tavoite: Turvataan pelastajien peruskoulutuksen sekä vapaaehtoisen ja sivutoimisen henkilöstön koulutuksen riittävyys.					
Toimenpiteet:					
Pelastuslaitokset	Lh/pelastusosastot	Alan järjestöt	SM/PEO	Pelastusopisto	Hätäkeskuslaitos
Tuetaan alueellista pelastajakoulutusta		Vapaaehtoisen ja sivutoimisen henkilöstön osalta koulutus ja kouluttajakoulutus Vuoden 2009 aikana uusitaan sekä savusukelluskurssin että pelastustyökurssin opetusaineistot.	Turvataan pelastajien koulutuksen rahoitus pelastusopistolle.	Toteutetaan tarpeellinen koulutus.	
VARAUTUMINEN SUURONNETTOMUUKSIIN JA POIKKEUSOLOIHIN					
1. Tavoite: Pelastustoimella on yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategian mukaisesti uhka-arvio valtakunnallista koordinaatiota varten.					
Toimenpiteet: Määritellään yhteinen uhka-arvio (johdon foorumi); poikkeusolot, häiriötilanteet ja suuronnettomuudet. Ilmastomuutoksen vaikutukset huomioitava nykyistä paremmin					
Pelastuslaitokset	Lh/pelastusosastot	Alan järjestöt	SM/PEO	Pelastusopisto	Hätäkeskuslaitos
Kootaan yhteen alueelliset uhka-arviot.	Paikallisen työn tukeminen ja yhteensovittaminen	<u>SPPL</u> : - Turvallisuuspoliittinen toimikunta järjestää seminaareja, joissa edistetään tavoitetta. - Edistetään tavoitetta eri koulutustilaisuuksissa (mm. Tulvariskien	Selvitetään valtakunnallista koordinaatiota vaativat tilanteet ja niiden uhka-arviot	Toteutetaan hanke pelastustoimen tietovirrat YETTS:n mukaisissa tehtävissä. Pelastusopisto jatkaa pelastustoimen henkilöstön kouluttamista YETT-strategian toi-	

		hallinta). - Liiton jaostot, erityisesti väestönsuojelujasto, toimivat asiantuntijoina ja antavat asiantuntija-apua		meenpanoa tukevalla tavalla; Koulutuksessa pyritään kehittämään ja edistämään poikkihallinnollisten uhkarvioiden määrittämistä alue- ja paikallistasoilla. Kriisinhallinnan harjoituksilla ja koulutusjärjestelmällä on vaikutusta suuronnettomuusvalmiuksiin ja poikkeusoloihin/häiriötilanteisiin varautumiseen.	
--	--	--	--	---	--

2. Tavoite: Pelastuslaitoksen ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika paranee vuoden 2007 tasosta.

Toimenpiteet:

Pelastuslaitokset	Lh/pelastusosastot	Alan järjestöt	SM/PEO	Pelastusopisto	Hätäkeskuslaitos
Pelastustoimen ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika on asetetun tavoitteen mukainen tai paranee vuoden 2007 tasosta (kiireelliset tehtävät) Vastemäärittelyn ja Hälytysohjeiden tarkistaminen	- Toimintavalmiusaikojen seuranta ja puuttuminen epäkohtiin.	Välillinen vaikutus koulutusjärjestelmän kautta alueilla, joissa vapaaehtoiset palokunnan sopimusten kautta palveluntuottajina <u>SPPL:</u> - Edistetään nopeiden karkiyksiköiden sekä uusien sammutustekniikoiden ja –taktiikoiden kokeilua ja käyttöönottoa. - P2- ja P3-koulutukset	Tavoitteet tarkistetaan asiakasnäkökulmasta - kokonaistoimintavalmiusaika - kiireellisen tehtävän määrittely Seurataan toimintavalmiusaikojen muutosta.	Peruskoulutuksessa otetaan huomioon tavoiteajat ja panostetaan myös selviytysaikoihin. Pronto -järjestelmän luotettavuutta parannetaan toimintavalmiusaikojen mittaamisessa.	Vastemäärittelyn ja hälytysohjeiden tarkistaminen yhdessä pelastuslaitosten kanssa

3. Tavoite: Erheellisten paloilmoitusten määrä kääntyy laskuun.

Toimenpiteet:					
Pelastuslaitokset	Lh/pelastusosastot	Alan järjestöt	SM/PEO	Pelastusopisto	Hätäkeskuslaitos
Ilmoitinkohteiden valistaminen ilmoitinten oikeasta käytöstä ja toiminnasta.		Neuvonta- ja valistus-toiminta edellisissä tavoitteissa kuvatuin tavoin Erheellisten paloilmotusten vähentämiseksi kehitetään pelastuslaitosten kanssa valvonta-, opastus- ja koulutus-materiaalia.	ERHE -seurantahankkeessa toteutetaan toimenpiteitä erheellisten paloilmotusten vähentämiseksi sekä seurataan ja arvioidaan eri toimenpiteiden vaikuttavuutta		

4. Tavoite: Huomioidaan aluehallintohankkeen (ALKU) vaikutukset pelastustoimeen.

Toimenpiteet:					
Pelastuslaitokset	Lh/pelastusosastot	Alan järjestöt	SM/PEO	Pelastusopisto	Hätäkeskuslaitos
Pelastuslaitokset varautuvat yhteistyöjärjestelyissä tapahtuviin muutoksiin.	Pelastusosastot osallistuvat valmisteluihin ja huolehtivat osaltaan siitä, että pelastustoimen tehtävien hoito voi jatkua tarkoituksenmukaisesti uusissa aluehallintovirastoissa.		Pelastusosasto osallistuu valmisteluihin ja huolehtii pelastustöissä tarvittavasta ohjauksesta ja muista valtakunnallisista toiminnoista. Pelastuslain uudistushankkeessa määritellään aluehallintovirastojen tehtävät pelastustöissä.	Aluehallintohankkeen vaikutuksia seurataan ja tuodaan ajantasainen tieto opetukseen. Opisto tulee luomaan tiiviit suhteet tuleviin aluehallinnon uusiin virastoihin sekä sopeuttamaan erityisesti varautumiskoulutuksen järjestelynsä uusien rakenteiden mukaisesti.	Valmistellaan hankkeen edellyttämät muutokset hätäkeskusten toimintaan.

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA					
1. Tavoite: Pelastustoimessa tehtävää tutkimusta ohjataan ja tutkimusvoimavaroja suunnataan tehokkaasti ja tuloksellisesti pelastustoimen tutkimusohjelman mukaisiin hankkeisiin.					
Toimenpiteet:					
Pelastuslaitokset	Lh/pelastusosastot	Alan järjestöt	SM/PEO	Pelastusopisto	Hätäkeskuslaitos
Vaikutetaan tutkimus ja kehittämistoimintaan. Otetaan hankerekisteri käyttöön.	<ul style="list-style-type: none"> - Osallistutaan erikseen määriteltäviin hankkeisiin. - Tuetaan paikallisia hankkeita 	SPEK ja SPPL: Osallistutaan mukana alan tutkimus- ja kehittämissankkeissa asiantuntijana sekä soveltuvien projektien toteuttajana Mukan asiantuntijana ja	Huolehditaan siitä, että pelastustoimen tarpeet ja näkökulmat sisällytetään yhteisiin turvallisuustutkimuksen tavoiteasiakirjoihin <ul style="list-style-type: none"> - Turvallisuustutkimuksen strategia - SM:n tutkimustoiminnan strategia 	Pelastustoimen tutkimusohjelma 2009 – 2013 valmistuu. Varataan opettajien työaikaresursseja tutkimusohjelman hankkeisiin.	
HÄTÄKESKUSTOIMINTA					
1. Tavoite: Hätäkeskustietojärjestelmän uudistaminen aloitetaan.					
Toimenpiteet:					
Pelastuslaitokset	Lh/pelastusosastot	Alan järjestöt	SM/PEO	Pelastusopisto	Hätäkeskuslaitos
Osallistutaan hätäkeskustoiminnan kehittämishankkeeseen. Tuetaan hätäkeskushenkilöstön koulutusta.	Osallistutaan hankkeeseen ja tuetaan kehittämistyötä läänikohtaisten yhteistyöjärjestelmien kautta.		SM valvoo ja auditoi (vaatimusmäärittely vuoden 2009 aikana)	Varaudutaan tukemaan tavoitteeseen liittyviä hankkeita erityisesti laadunvarmistuksen osalta	Hätäkeskustoiminnan kehittämishanketta jatketaan tavoitteena, että hätäkeskukset voidaan verkottaa siten, että ne kykenevät tukemaan toisiaan ja viranomaisia ruuhkatilanteissa ja poikkeusoloissa.

TURVALLISUUSVIRANOMAISTEN VIESTINTÄVERKOT					
1. Tavoite: Viranomaisradioverkon välttämättömät perusparannusinvestoinnit aktivoidaan.					
Toimenpiteet:					
Pelastuslaitokset	Lh/pelastusosastot	Alan järjestöt	SM/PEO	Pelastusopisto	Hätäkeskuslaitos
Pelastuslaitokset antavat paikallista/alueellista tietoa järjestelmän parantamiseen.			Huolehditaan yhteistyössä Huoltovarmuuskeskusten ja Suomen Erillisverkot Oy:n kanssa VIRVE-verkon perusparannusten edellyttämistä investoinneista.	On perustettu T&K-vastuualue informaatio- ja viestintäteknologian edistämiseksi pelastustoimessa ja toimintaa kehitetään sm:n kanssa sovitulla tavalla.	